

Activiteitenplan LOWAN-po 2010-2011

Rob Andriol

juli 2010

Pagina 1/16

CB1.10KO.0054 (11399)

Inhoud

1	INLEIDING	3
2	INFORMATIEVOORZIENING	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Website	6
2.3	Publicaties	6
2.4	Nieuwsbrieven	6
2.5	Mondelinge informatie	6
2.6	Schriftelijke informatie	7
3	ADVISERING EN ONDERSTEUNING	8
3.1	Individueel, specifiek op locatie	8
3.2	Regionale en landelijke netwerken	8
3.3	Deskundigheidsbevordering/studiedagen	10
4	INNOVATIEVE PROJECTEN	12
4.1	Veldaanvraag in expeditiezone bij SLO	12
4.2	NIB	12
4.3	Invoering persoonsgebonden nummer	12
4.4	Cito LOVS	12
4.5	Onderwijskundig rapport op basis van leerlijnen en ontwikkelingsperspectief	13
4.6	Ervaringen leermiddelen nieuwkomers met SLO	13
4.7	Op Maattraject Opbrengstgericht werken	13
4.8	Competentieprofielen van leerkrachten en interne begeleiders	13
5	MONITORING	14
6	OVERLEG NETWERKEN	15
6.1	LISD	15
6.2	Doelgroepspecifiek	15
6.3	Andere organisaties	15
7	ADMINISTRATIE EN SECRETARIAAT	16

1 INLEIDING

Terugkijkend op schooljaar 2009-2010 kunnen we wederom vaststellen dat het een enerverend jaar is geweest. Een jaar waarin plotseling onze oud-voorzitter van de werkgroep Jan Oelen overleden is. Een bevlogen man die ook na zijn voorzitterschap nog veel voor LOWAN betekende. Maar ook een jaar waarin we goed op koers zijn.

LOWAN-po zet zich in voor de onderwijskansen van buitenlandse kinderen voor de eerste periode dat ze in Nederland zijn. Door de informatie en expertise met betrekking tot de opvang van nieuwkomers kwalitatief hoogwaardig en zo toegankelijk mogelijk te maken, worden gemeenten en schoolbesturen in staat gesteld hun verantwoordelijkheden waar te maken.

In schooljaar 2010-2011 heeft LOWAN-po zich de volgende uitdagingen gesteld:

- 1 Het positioneren van het onderwijs aan nieuwkomers binnen de kaders van passend onderwijs.

Door de koerswijziging van passend onderwijs hebben de schoolbesturen weer de zorgplicht gekregen voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Het samenwerkingsverband wordt verantwoordelijk voor een sluitend aanbod van voorzieningen en zal in het zorgplan ook het aanbod voor nieuwkomers in het samenwerkingsverband moeten omschrijven. De Inspectie van het onderwijs zal hier op toezien en met LOWAN zijn er afspraken gemaakt over een nadere concretisering. Dit zal in schooljaar 2010-2011 verder uitgewerkt worden. Het samenwerkingsverband WSNS Tilburg biedt al een voorbeeld van good practice en de PO-Raad ondersteunt dit.

- 2 De positionering van dit onderwijs als een gezamenlijke bestuurlijke verantwoordelijkheid, als regionale voorziening met een adequate facilitering, met deskundige leerkrachten en een goede kwaliteitsborging.

In de publicaties van Oberon voor gemeenten en op de lokaal educatieve agenda (LEA) heeft de doelgroep nieuwkomers een plek gekregen en samen met LOWAN is er een expertmeeting georganiseerd over het vergroten van de bestuurlijke aandacht voor het onderwijs aan nieuwkomers. De resultaten worden verwerkt in een 'position paper' welke als basis zal dienen voor vervolgstappen. Ook samen met de Inspectie van het onderwijs zijn er belangrijke stappen gezet. In schooljaar 2006-2007 constateerde de Inspectie nog op driekwart van de scholen een achterblijvende schoolontwikkeling op het gebied van kwaliteitszorg. Door veel overleg en het organiseren van studiedagen over de kwaliteitszorg constateert de Inspectie nu duidelijke verbeteringen op de kwaliteitszorg en de kwaliteit van zorg en begeleiding. In haar toezicht maakt de Inspectie een duidelijker onderscheid in schoolinterne factoren, de bestuurlijke verantwoordelijkheid en externe factoren waar een school mee geconfronteerd wordt. Eén van de bedreigende externe factoren is de invoering van het persoonsgebonden nummer. De scholen met veel wisselingen van nieuwkomers lopen een grote kans op problemen met de financiering en schoolbesturen zullen geneigd zijn deze leerlingen niet meer op te nemen. Door de overgang naar het elektronische leerlingendossier (ELD) blijken de door het PGNPO aangedragen oplossingen niet haalbaar en in schooljaar 2010-2011 zal er verder naar haalbare alternatieven gezocht moeten worden.

- 3 Een stabiel plaatsingsbeleid voor de kinderen in de centra van COA, waardoor de realisering van goed onderwijs daar ook mogelijk gemaakt wordt.

Dit blijft een weerbarstig probleem. De vele schoolwisselingen, de steeds wisselende leerlingpopulatie in aantallen en in onderwijsbehoefte, het regelmatig weer sluiten en opstarten van scholen maakt het voor schoolbesturen bijna onmogelijk om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Steeds vaker is er weer sprake van wachtlijsten. Het nieuwe opvangmodel dat het COA waarschijnlijk in het schooljaar 2010-2011 zal invoeren zal hierin verlichting moeten bieden. Beleid en praktijk blijken door de jaren heen helaas sterk uiteen te lopen. Samen met de Inspectie van het onderwijs zullen de ontwikkelingen nauwgezet gevolgd worden. Ook vanuit het door Unicef uitgevoerde onderzoeksproject 'Kind in het centrum' zullen in samenwerking met LOWAN in schooljaar 2010-2011 concrete stappen ondernomen worden.

- 4 Een inhoudelijke bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs, gebruik makend van de goede voorbeelden uit de praktijk.

De naast nieuwe vormgeving ook inhoudelijk sterk vernieuwde website blijkt door het groeiende aantal bezoekers duidelijk in een behoefte te voorzien. Dit geldt ook voor de frequente verschijning van de digitale LOWAN nieuwsbrief en het toenemende aantal bezoekers van de studiedagen.

In schooljaar 2009-2010 heeft het accent vooral gelegen op het opbrengstgericht werken. Het werken met leerlijnen en ontwikkelingsperspectief blijkt op scholen met nieuwkomers weerbarstig vorm te geven. In schooljaar 2009-2010 heeft LOWAN-po vanuit een expertmeeting met Arjan Clijse van KPC Groep en enkele voorhoede-scholen een gezamenlijk denk- en werkkader uitgewerkt voor het opbrengstgericht werken. Voor de Inspectie van het onderwijs biedt dit een helder uitgangspunt voor haar toezicht en er zijn heldere afspraken gemaakt over haalbare oplossingen. Het ontwikkelde kader heeft nog een verdere uitwerking en met het SLO is afgesproken dat schoolbesturen kunnen inschrijven op een veldaanvraag in de expeditiezone rond de referentieniveaus en onderwijsarrangementen voor anderstaligen. Hierin kan een leerplan voor de opvang van nieuwkomers uitgewerkt worden dat via de LOWAN-studiedagen verspreid zal worden onder de andere scholen. Met het SLO is ook afgesproken dat zij nog in schooljaar 2009-2010, in samenwerking met enkele 'kartrekkers' uit het veld, een aangepast analysekader ontwikkelt met een beschrijving van enkele veel gebruikte leermiddelen in de eerste opvang. In het najaar worden leerkrachten uitgenodigd om aan de hand van deze beschrijvingen de ervaringen met leermiddelen weer te geven. De beschrijvingen en ervaringen worden via het Leermiddelenplein beschikbaar gemaakt voor de overige scholen.

De Kernschool in Zaandam is een school die al jaren geïnvesteerd heeft in opbrengstgericht werken en hun 'good practice' heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de LOWAN-studiedagen. In schooljaar 2010-2011 is haar schoolbestuur de 'hoofdaannemer' van een gesubsidieerd Op Maattraject Opbrengstgericht werken, waarin zij samen met enkele 'volgelingen' en met ondersteuning van LOWAN gaat werken aan een verdere kwaliteitsverbetering van opbrengstgericht werken. Via de LOWAN-studiedagen zullen de concrete uitwerkingen verspreid worden onder de andere scholen. Dit Op Maattraject zal ook gebruikt worden om toetsdata te verzamelen voor het Cito ten behoeve van een instrument om de leerverwachtingen van nieuwkomers beter in beeld te brengen. In schooljaar 2009-2010 heeft LOWAN-po geparticipeerd in een pilot van het Cito. In deze pilot worden de

mogelijkheden verkend om de leerverwachtingen van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften beter in beeld te brengen. Voor de verdere ontwikkelingen wordt voor schooljaar 2010-2011 een projectaanvraag ingediend. Hieraan zal LOWAN ook een bijdrage leveren.

Onze landelijke studiedag stond in het teken van 'sociaal competent in Nederland', Voor scholen een belangrijk onderwerp. Ze moeten er een gericht beleid en aanbod op hebben, zowel preventief als curatief. De hoge opkomst onderstreept dit.

In het schooljaar 2009-2010 heeft LOWAN-po samen met de CED-Groep een gebruikersbijeenkomst georganiseerd voor scholen die werken met het programma Mondeling Nederlands-nieuw. Ook hier was de opkomst hoog en er bleek een grote belangstelling voor elkaars aanvullingen op het programma. Via een e-mailnetwerk kunnen de scholen met elkaar praktische tips en ontwikkelde producten uitwisselen.

Onder de scholen blijkt er steeds meer behoefte aan competentieprofielen van leerkrachten en intern begeleiders. Voor LOWAN-po een opdracht om dit in schooljaar 2010-2011 verder uit te werken.

Vanuit de werkgroepleden werden dit schooljaar netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Hoewel dit lastig blijkt vorm te geven, willen we het in het nieuwe schooljaar zeker voortzetten. Onder de scholen is er namelijk grote behoefte aan onderling contact.

In schooljaar 2009-2010 heeft weer een belangrijke kwaliteitsverbetering plaatsgevonden met:

- een voortgaande ontwikkeling van een probleemgeoriënteerde naar een oplossingsgerichte houding;
- een meer transparante afstemming tussen het algemene beleid en de concrete onderwijspraktijk;
- een duidelijker samenhang en synergie tussen allerlei ondersteunende acties van de verschillende instellingen.

Dit heeft wel tot gevolg gehad dat scholen, gemeenten, schoolbegeleidingsdiensten en andere instellingen een groter beroep doen op de advisering en ondersteuning van het ambtelijke secretariaat. We merken dat er steeds minder deskundigheid op regionaal niveau beschikbaar is, waardoor de landelijke ondersteuning een steeds belangrijkere rol in de informatievoorziening en advisering is gaan innemen.

De samenhang van beleid en praktijk en de wisselwerking ertussen blijft een belangrijk aandachtspunt voor LOWAN-po. Het werken met 'kartrekkers' uit de praktijk op belangrijke onderwerpen als intermediair tussen beleid en praktijk blijkt een goede ontwikkeling. Hier willen we ons in het nieuwe schooljaar verder op inzetten.

2 INFORMATIEVOORZIENING

2.1 Algemeen

De informatievoorziening van LOWAN-po richt zich primair op de partijen die direct of indirect betrokken zijn bij het onderwijs aan nieuwkomers. Dit zijn naast de scholen, schoolbesturen en gemeenten overkoepelende organisaties als de PO-Raad, de Regiegroep Passend Onderwijs, de EvaluatieCommissie Passend Onderwijs, de Inspectie van het onderwijs, het Cito, het SLO, schoolbegeleidingsdiensten, het Nederlands Jeugdinstituut, VNG/Oberon, Ingrado, het COA, Pharos, Unicef en Vluchtelingenwerk Nederland.

Door haar activiteiten heeft LOWAN-po goed zicht op de problemen en kansen die zich binnen het onderwijs aan nieuwkomers voordoen. Dit blijkt ook erg belangrijk bij de contacten met de gesprekpartners. Door de vele mutaties in het onderwijsveld moet er veel informatie worden bijgehouden. Voor scholen en andere gesprekpartners zal kwantitatieve, openbaar toegankelijke informatie beschikbaar gemaakt worden via de website en zal kwalitatieve informatie intern gearchiveerd worden.

2.2 Website

De website wordt frequent bezocht en draagt bij aan het terugdringen van de inzet van het ambtelijk secretariaat rond veel voorkomende vragen over wet- en regelgeving, adressen, aanmeldingen voor bijeenkomsten en attendering op publicaties. De ambtelijk secretaris is verantwoordelijk voor de actualisering van de inhoud van de pagina's. Technisch wordt hij bijgestaan door een webmaster van KPC Groep. De website is vernieuwd en wordt frequent geactualiseerd. Naast voorbeelden van good practice zal er ook in 2010-2011 veel aandacht zijn voor onderwijsinhouden.

2.3 Publicaties

De publicaties worden zoveel mogelijk digitaal aangeboden, zodat ze via de website gedownload kunnen worden. Het gaat ook om beleidsnotities en publicaties die samen met anderen ontwikkeld zijn. Voor de zichtbaarheid van de doelgroep zullen waar mogelijk ook publicaties in tijdschriften, op andere websites en e-zines worden aangeboden. Speciale aandacht hebben de voorbeelden van good practice.

2.4 Nieuwsbrieven

Het digitale LOWANieuws verschijnt acht keer per jaar en wordt door een groot aantal verschillende doelgroepen gelezen. Het heeft een hoge, inhoudelijke actualiteitswaarde.

2.5 Mondelinge informatie

Voor vragen uit het veld blijft het ambtelijk secretariaat aanspreekbaar, in eerste instantie telefonisch en via de website. Getracht zal worden om vragen zo zorgvuldig mogelijk te beantwoorden en zo nodig extra informatie te achterhalen of te verwijzen. Naast informatievoorziening gaat het hierbij om advisering, zowel met betrekking tot de regelgeving als de inhoud en kwaliteit van het onderwijs.

2.6 Schriftelijke informatie

Het ambtelijk secretariaat levert op verzoek bestaande schriftelijke informatie of verwijst naar de website of andere vindplaatsen. Vanuit de scholen is er veel vraag naar een onderwijskundig rapport op basis van leerlijnen en ontwikkelingsperspectief. Dit zal onder de innovatieve projecten ontwikkeld worden. Ook na studiedagen is er veel vraag naar schriftelijke informatie. In toenemende mate is er vraag naar schriftelijke achtergrondinformatie door studenten.

3 ADVISERING EN ONDERSTEUNING

3.1 Individueel, specifiek op locatie

3.1.1 Algemeen

Zowel scholen, schoolbesturen, gemeenten, samenwerkingsverbanden, instellingen als Pharos en Unicef als intermediaire organisaties vragen om ondersteuning en advies. Het ambtelijk secretariaat brengt scholen en overige gesprekpartners bij elkaar en ondersteunt dit proces met adviezen over onderwijsinhoud en organisatie.

Als vervolg op de studiedagen komen er vanuit de scholen veel vragen over de praktische uitwerking. De uitwerking van een onderwijskundige rapportage op basis van gezamenlijke leerlijnen en het werken met een ontwikkelingsperspectief zal vervolgd worden. Vanuit de scholen komen er regelmatig vragen over het werken met het voor LOWAN ontwikkelde leerlingvolgsysteem Nieuwkomers In Beeld. Er zijn scholen die het net hebben aangeschaft en scholen voor wie het programma door wisseling van intern begeleiders ook nieuw is. In de regio's waar de werkgroepleden contactpersoon zijn, wil LOWAN-po weer enkele gebruikersbijeenkomsten organiseren. Ook de vragen van vooral gemeente- en schoolbesturen over de randvoorwaarden van het onderwijs aan nieuwkomers blijven een belangrijke bron van advisering.

3.1.2 Eerste opvangonderwijs

In de met de Inspectie van het onderwijs afgesproken omschrijving van het ontwikkelingsperspectief gaat het om het bereiken van de doelstellingen in de eerste opvangperiode in de daarvoor gestelde tijd. Dit moet duidelijk uitgewerkt zijn in een onderwijsarrangement. Er moeten leerlijnen omschreven worden met duidelijke doelen en tussendoelen. Deze leerlijnen moeten voldoende gerelateerd zijn aan de kerndoelen en uitgewerkt met de benodigde leertijd, het klassenmanagement en aanwijzingen voor het didactisch en pedagogisch handelen. Er moet duidelijk aangegeven zijn hoe de doelen en tussendoelen objectief gemeten/getoetst worden.

In samenwerking met LOWAN en de scholen heeft het SLO een aangepast analysekader ontwikkeld met beschrijvingen van vijf veel gebruikte leermiddelen in de eerste opvang. In het najaar worden scholen uitgenodigd om aan de hand van deze beschrijvingen de ervaringen met de leermiddelen weer te geven. De beschrijvingen van en de ervaringen met de geselecteerde leermiddelen worden via het Leermiddelenplein voor alle scholen beschikbaar gesteld en zullen een basis bieden voor praktische bijstellingen en aanvullingen.

De (tussen)opbrengsten van de onder innovatieve projecten genoemde veldaanvraag en Op Maattract Opbrengstgericht werken zullen een bron voor advisering en ondersteuning naar de scholen vormen. Dit geldt ook voor het vervolg op de pilot van het Cito, waarin de mogelijkheden verkend zijn om de leerverwachtingen van de nieuwkomers beter in beeld te brengen. Het gaat hierbij om een aanpassing van het LOVS waarin duidelijk wordt of een leerling nog op de basislijn zit. Hiervoor moeten doelen bij leerlijnen geformuleerd worden, rekening houdend met leeftijd en het aantal maanden in Nederland gevolgd onderwijs. In een nieuwe projectaanvraag zou het Cito dit verder kunnen uitwerken. De verkregen toetsdata van de scholen uit het Op Maattract kunnen de bron zijn voor een voorlopige standaardisering, waarmee een vergelijking gemaakt kan worden in het scholenveld.

Vanuit de scholen is er ook nog veel vraag naar een goed programma voor kleuters die nog maar kort in Nederland zijn. Er is grote behoefte aan een betere afstemming en aanpassing van het programma Ik en Ko. De SLO-beschrijving van dit leermiddel en de ervaringen van de scholen zullen naar verwachting duidelijke suggesties bieden voor verbetering. Met de CED-Groep wordt overlegd over het beschikbaar stellen van een door hen ontwikkeld programma voor kleuters die nog maar kort in Nederland zijn.

Bij vragen van basisscholen die te maken krijgen met de opvang van een enkele nieuwkomer wordt bij voorkeur verwezen naar een eerste-opvangvoorziening in de buurt. Voor de scholen waar dit niet mogelijk is wil LOWAN-po meer tips op de website plaatsen.

Vanuit de gemeenten en schoolbesturen wordt nog regelmatig advies gevraagd bij het opzetten van een eerste opvangvoorziening voor nieuwkomers. De vragen zijn deels financieel van aard en betreffen ook de aandachtspunten waar rekening mee gehouden moet worden. De informatie hierover staat uitgebreid op de website, maar er is veel behoefte aan advies over de uitwerking in de lokale situatie. Er zijn ook regelmatig vragen over de randvoorwaarden waaronder het onderwijs vorm gegeven moet worden. Meestal heeft dit te maken met vragen rondom de regionalisering van de opvang en/of problemen rondom de asielzoekerscentra. Samen met Oberon wil LOWAN hier concrete handvatten voor ontwikkelen.

3.1.3 Vervolgopvang regulier

In de met de Inspectie van het onderwijs afgesproken omschrijving van het ontwikkelingsperspectief in de vervolgoopvang gaat het om de bepaling wat de leerling nog moet overbruggen om aan te kunnen sluiten bij het reguliere programma van leeftijdgenoten. In de onder de innovatieve projecten genoemde veldaanvraag van het SLO kan de vraag om de ontwikkeling van routeboekjes worden opgenomen. Een ander aandachtspunt blijft de groep leerlingen die min of meer noodgedwongen te lang in een eerste opvangvoorziening moet blijven. De ontwikkeling van het Nederlands blijft dan vaak achter en dreigt grammaticaal te vervormen. LOWAN-po zoekt nog naar mogelijkheden om dit probleem neer te leggen als een mogelijk postacademische afstudeeropdracht.

3.1.4 Nieuwkomers met extra zorgbehoefte

Voor een aantal leerlingen wordt na verloop van tijd duidelijk dat ze, ook na extra ondersteuning, de tussendoelen van de eerste opvang niet binnen de daarvoor gestelde tijd zullen halen. Veelal gaat het hier om een cumulatie van risicofactoren welke de ontwikkeling negatief beïnvloeden. Dit ontwikkelingsperspectief kan pas na een, op voorhand niet vast te leggen periode, realistisch en onderbouwd bepaald worden. In de praktijk zal dit regelmatig de verblijfsperiode op school overstijgen. Er is voldoende tijd nodig om het leerrendement vast te kunnen stellen. Bij het raadplegen van externe deskundigheid (samenwerkingsverband, orthopedagoog of psycholoog) moet gerealiseerd worden dat de afname van testen (intelligentie, vaardigheden, gedragsvragenlijsten e.d.) voor de eerste periode in Nederland niet of weinig betrouwbaar zijn. Het vraagt om een specifieke deskundigheid van externe professionals en het ambtelijk secretariaat wordt hiervoor regelmatig geraadpleegd. LOWAN-po zal dit knelpunt wederom neerleggen bij de EvaluatieCommissie Passend Onderwijs. De

oplossing zal gevonden moeten worden binnen de nieuwe ontwikkelingen van passend onderwijs op het niveau van de individuele samenwerkingsverbanden. Dit knelpunt zal ook meegenomen worden in de contacten met de Inspectie van het onderwijs, de PO-Raad, Pharos en met VNG/Oberon.

Uitgenodigde vluchtelingen worden na een korte introductieperiode over heel Nederland verspreid, in vaak kleine gemeenten geplaatst, op reguliere basisscholen. De kinderen komen vaak uit vluchtelingencentra en de gezinnen zijn vaak getraumatiseerd. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt voor advisering en ondersteuning.

Een ander aandachtspunt blijft de opvang van de naar schatting 30.000 'illegale' of 'ongedocumenteerde' kinderen in Nederland. In 2008-2009 is de website www.iLegaalkind.nl de lucht in gegaan, waar iedereen informatie kan inwinnen over deze kinderen. Op deze website wordt duidelijk gemaakt dat alle kinderen, legaal of illegaal, dezelfde rechten hebben. In de praktijk blijkt dit vaak lastig te realiseren. Met Ingrado als branchevereniging van de leerplichtambtenaren zal LOWAN ook hier de ontwikkelingen volgen en waar nodig actie ondernemen.

3.2 Regionale en landelijke netwerken

3.2.1 Coördinatoredagen

LOWAN-po organiseert regelmatig informatieve dagen voor coördinatoren en intern begeleiders van opvangscholen en hun besturen. Op 6 oktober 2010 en op 9 februari 2011 zijn er weer twee dagen gepland waarin we de reeds ingezette lijn van op opbrengst gericht werken en de uitwisseling van opbrengsten uit de innovatieve projecten willen voortzetten. Dit gebeurt in samenwerking met de Inspectie van het onderwijs en andere ondersteunende instellingen. We worden hierin ondersteund door de hoge opkomst op deze bijeenkomsten.

3.2.2 Overige regionale en landelijke netwerkdagen

In de regio's waar de werkgroepleden contactpersoon zijn, wil LOWAN-po drie netwerkbijeenkomsten per regio organiseren. De werkgroepleden zullen deze bijeenkomsten organiseren. Omdat er vanuit de scholen regelmatig vragen komen over het werken met het voor LOWAN ontwikkelde leerlingvolgsysteem Nieuwkomers In Beeld, zal dit één van de thema's zijn. Een ander belangrijk thema is de uitwisseling van ontwikkelde producten en onderlinge ervaringen met de kwaliteit van zorg en begeleiding en het opbrengstgericht werken. Het biedt de scholen de mogelijkheid voor onderlinge audits.

Indicatie dagen overige regionale en landelijke netwerken: 3

Indicatie activiteitenkosten overige regionale en landelijke netwerken: € 2.000,-

Indicatie overig: -

3.3 Deskundigheidsbevordering/studiedagen

3.3.1 Landelijke studiedag

Evaluatie van de landelijke studiebijeenkomsten maakt duidelijk dat dergelijke bijeenkomsten in een behoefte voorzien en goed bezocht worden. Ook de laatste keer was er weer sprake van een over-intekening. Voor de scholen is het ook het moment waarop leerkrachten in vergelijkbare onderwijssituaties elkaar kunnen treffen. In de werkgroep wordt de inhoud

bepaald, waardoor de schakelfunctie naar de onderwijspraktijk gewaarborgd wordt. De werkgroep zal in de voorbereiding een nog meer actieve rol krijgen. De thematische insteek rondom de onderwijspraktijk blijkt goed gewaardeerd te worden. Op 13 april 2011 zal er weer een landelijke studiedag gehouden worden. In de workshops zal de driedeling 'eerste-opvang', 'vervolgopvang' en 'zorgleerlingen' herkenbaar terugkomen.

3.3.2 Overige deskundigheidsbevordering/studiedagen

Afhankelijk van de voortgang van het innovatief project over de invoering van het persoonsgebonden nummer, waarin voorgesteld wordt om Follow Us geschikt te maken voor registratie van alle ten behoeve van de PGN-uitwisseling benodigde leerlinggegevens, zullen er een of meer gebruikersbijeenkomsten georganiseerd worden. De motivering van de scholen voor de inzet van Follow Us vormt een integraal onderdeel van het project en de gebruikersbijeenkomst(en) zullen dan extra begroot worden.

4 INNOVATIEVE PROJECTEN

4.1 Veldaanvraag in expeditiezone bij SLO

Met het SLO is afgesproken dat schoolbesturen kunnen inschrijven op een veldaanvraag in de expeditiezone rond de referentieniveaus en onderwijsarrangementen voor anderstaligen. Dit biedt de mogelijkheid om een leerplan uit te werken voor de opvang van nieuwkomers, dat via de LOWAN-studiedagen verspreid kan worden. Er is afgesproken dat LOWAN-po de aanvragen van scholen van de verschillende schoolbesturen stimuleert. Ook inhoudelijk zal LOWAN-po hierin bijdragen.

In de veldaanvraag van SLO is niet voorzien in extra activiteiten en inzet vanuit ambtelijk secretariaat LOWAN en daarin is ook niet voorzien in dit activiteitenplan.

4.2 NIB

Voor het onderhoud van Nieuwkomers In Beeld moet er een update komen met recent vernieuwde en nieuw ontwikkelde toetsen. Het programma is in de onderliggende programmering echter verouderd en het updaten geeft hierdoor regelmatig problemen. Omdat er nog veel vraag naar is, wordt er met KPC Groep gezocht naar een oplossing voor dit probleem. De extra onkosten die hiervoor gemaakt moeten worden zijn nog niet bekend en zullen dan extra groot moeten worden.

4.3 Invoering persoonsgebonden nummer

In de ontwikkelfase van het project met PGNPO over de invoering van het persoonsgebonden nummer werd duidelijk dat door de overgang naar het elektronische leerlingendossier (ELD) de ontwikkelde oplossingen niet meer haalbaar blijken. Er zal nu naar haalbare alternatieven gezocht moeten worden. De mogelijke aanpassingen van Follow Us spelen hier naast de juridische consequenties een grote rol. Er zal extra financiering nodig zijn als dit een apart traject wordt. De benodigde inzet van LOWAN-po in de aanloopfase is in de begroting van 6.3 (Andere organisaties) opgenomen.

4.4 Cito LOVS

Op basis van leerlinggegevens van enkele scholen en in aansluiting op hun project om toetsen beter af te stemmen op leerlingen in het s(b)o is door het Cito een verkennend onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de leerverwachtingen van de nieuwkomers beter in beeld te brengen. Ze heeft hierover gepresenteerd op de Onderwijs ResearchDagen in Enschede. Het gaat hierbij om een aanpassing van het LOVS waarin duidelijk wordt of een leerling nog op de basislijn zit. Hiervoor moeten doelen bij leerlijnen geformuleerd worden, rekening houdend met leeftijd en het aantal maanden in Nederland gevolgde onderwijs. In een nieuwe projectaanvraag wil het Cito dit verder uitwerken. De verkregen toetsdata van de scholen uit het Op Maattraject kunnen de bron zijn voor een voorlopige standaardisering, waarmee een vergelijking gemaakt kan worden in het scholenveld. Evenals in het verkennend onderzoek is hier ook een coördinerende en inhoudelijke bijdrage van LOWAN-po noodzakelijk. De benodigde inzet van LOWAN-po in de aanloopfase is in de begroting van 6.3 (Andere organisaties) opgenomen.

4.5 Onderwijskundig rapport op basis van leerlijnen en ontwikkelingsperspectief

Op verzoek van de scholen wil LOWAN-po met enkele 'kartrekkers' van de scholen in twee expertmeetings een eerste opzet ontwikkelen voor een gemeenschappelijk onderwijskundig rapport. Mogelijk wordt deze opzet gebruikt in combinatie met de aanpassing van Follow Us. Dit valt nu buiten deze begroting.

4.6 Ervaringen leermiddelen nieuwkomers met SLO

In schooljaar 2009-2010 is in samenwerking met LOWAN-po en enkele 'kartrekkers' uit het scholenveld door het SLO een analysekader ontwikkeld met een beschrijving van enkele veel gebruikte leermiddelen in de eerste opvang. In het najaar worden leerkrachten uitgenodigd om aan de hand van deze beschrijvingen hun ervaringen met de leermiddelen weer te geven. LOWAN-po zal de uitnodigingen van leerkrachten coördineren en de ervaringen uitwerken in een notitie met aanbevelingen voor praktische bijstellingen en aanvullingen.

4.7 Op Maattraject Opbrengstgericht werken

LOWAN-po heeft enkele schoolbesturen bereid gevonden om mede voor het collectief van de scholen een aanvraag in te dienen voor subsidie van een zogenaamd Op Maattraject Opbrengstgericht werken. Onder coördinatie van LOWAN-po is De Kernschool als voorloper de hoofdaannemer en participeren twee andere scholen als volgscholen. Dit traject streeft naar de volgende opbrengsten:

- Een format met leerlijnen en (tussen)doelen dat scholen kunnen gebruiken voor het plannen en evalueren van de leerlijn mondelinge grammatica en klankvaardigheid.
- Een aanvulling op het programma van Mondeling Nederlands-nieuw met ondersteunende activiteiten en werkvormen voor de genoemde leerlijnen.
- Een presentatie voor een studiedag.
- Toetsdata voor het Cito voor het verder ontwikkelen van een instrument om de leerverwachtingen van nieuwkomers beter in beeld te brengen.

De benodigde inzet van LOWAN-po is in de begroting van het Op Maattraject opgenomen.

4.8 Competentieprofielen van leerkrachten en interne begeleiders

Op verzoek van de scholen wil LOWAN-po met enkele 'kartrekkers' van de scholen in twee expertmeetings competentieprofielen ontwikkelen voor leerkrachten en intern begeleiders op scholen met nieuwkomers.

5 MONITORING

In overleg met LOWAN-po zal de Inspectie van het onderwijs zich specifiek richten op het volgen van de ontwikkeling van nieuwkomers. Met het Cito wordt een basis gelegd voor de didactische monitoring van leerlingen. Zie hiervoor de innovatieve projecten en de afspraken met de Inspectie van het onderwijs.

6 OVERLEG NETWERKEN

6.1 LISD

Deelname aan het gezamenlijk overleg met de LISD-partners en met LOWAN-vo specifiek, het aanleveren van het jaarverslag en het activiteitenplan.

6.2 Doelgroepspecifiek

LOWAN-po wordt aangestuurd door een (onbezoldigde) werkgroep. Deze groep bestaat uit mensen van scholen die onderwijs geven aan de doelgroepkinderen. Elk werkgroeplid treedt op als schakelfunctionaris naar een vaste groep scholen, waardoor gewaarborgd wordt dat met alle scholen regelmatig contact blijft bestaan. De werkgroep ondersteunt de ambtelijk secretaris, geeft signalen af over de onderwijspraktijk, stelt prioriteiten en zet beleid uit. Op deze wijze heeft het onderwijsveld een grote invloed op de inhoud en aanpak van de LOWAN activiteiten. Aansluitend op het overleg van de werkgroep worden vertegenwoordigers van voor LOWAN belangrijke landelijke ondersteunende instellingen/besturen uitgenodigd. Evenals vorig schooljaar zullen werkgroepleden regionale netwerkdagen coördineren, welke onder 3.2.2 opgenomen zijn.

De werkgroep LOWAN-po zal, naast de (bezoldigde) voorzitter, in 2010-2011 bestaan uit zeven leden. De werkgroep komt in het schooljaar 2010-2011 ten minste vijf keer bijeen. Evenals vorig schooljaar worden de reis- en verblijfkosten van de werkgroepleden vergoed. Voor haar eigen professionalisering en met de wisseling van nieuwe werkgroepleden wil de werkgroep met externe ondersteuning een interne studiedag organiseren rondom opbrengstgericht werken. Hierbij worden nadrukkelijk de landelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en wetgeving uitgewerkt.

6.3 Andere organisaties

Waar nodig wordt in specifieke gevallen separaat overleg gevoerd met de contactambtenaren van OCW en de overige gesprekpartners van LOWAN-po. Met enige regelmaat vindt er overleg plaats met de Inspectie van het onderwijs, contactpersonen van COA Rijswijk, Pharos, CED-Groep, KPC Groep, Oberon, VNG, ECPO, Ingrado, PO-Raad, Cito, SLO, Unicef en Kamerleden. Deze contacten hebben tot doel om ervaringen uit te wisselen, suggesties te doen, knelpunten te signaleren en op te lossen en de deelnemers op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen. Voor dit schooljaar zullen de contacten vanuit het door Unicef uitgevoerde onderzoeksproject 'Kind in het centrum' een belangrijke plaats innemen.

7 ADMINISTRATIE EN SECRETARIAAT

De administratie en het secretariaat van de activiteiten zijn ondergebracht bij KPC Groep. Projectsecretaresse is Corrie Schouten. Onder de administratieve werkzaamheden vallen:

- administratie en organisatorische ondersteuning van projecten en activiteiten (studiedagen, mededelingenbrieven et cetera);
- correspondentie;
- NAW-administratie;
- verwerking van inkomende mail via de website;
- aannemen van vragen uit het veld en die doorsluizen naar de ambtelijk secretaris;
- aansturing van de dataverwerking en verzending van de mailing.

De financiële administratie is eveneens ondergebracht bij KPC Groep.

Voor een optimale aansturing vindt er regelmatig overleg plaats met Astrid van den Hurk als inhoudelijk medewerker van KPC Groep.